

M I N T A N A K A se svou skupinou MAI-JUKU je osobnost japonského alternativního divadla.

"Tanakův t a n e c B U T Ó vznikl jako taneční výraz na přetechnizovaný svět, odtržený od přírody, zbavený vztahu ke druhému člověku zahlceného informacemi masmédií, obklíčeného zbraněmi hromadného ničení, světa na hranici katastrofy.

Vymyká se euroamerickému stylu, umění Butó boří naše představy o estetice tance."

T a n a k a je pohyb naznačující skutečnost, jenž se nedá vyjádřit slovy ...

S v ě c e n í j a r a se spojuje většinou se jménem Stravinský. Svěcení jara existovalo ještě před tím než začalo vznikat samotné zemědělství. V rozdílných částech světa mělo svoji osobitou formu. Její pravost byla ve spojení s kultem předků.

Jako člověk na konci tohoto milénia se Min Tanaka nepřestává ptát sám sebe, co pro dnešní lidi znamená svěcení, co znamená jaro, co znamená svěcení jara ... jestli v našich životech ještě vůbec existuje koloběh přírody. Jestli v koloběhu přírody ještě existujeme ...

Co znamená znovunalezení přirozených rituálů, obnovení energie v člověku a cesty do hlubinné paměti těla.

Butó je tanec, osvobozuje tělo a duši, aby naše podvědomí vycházelo na povrch. Zrozeno ze zvláštní japonské zkušenosti. Hidžikatou (otec BUTÓ) získalo kvalitu ritualizovaného divadla, zabraňující jakékoli racionalizaci. Divadla, kde mysl požaduje jazyk a tím jazykem se stává tělo.

..." když přemýšlím o tanci, vidím jeho stopu v hlubokých a nejtemnějších místech prahistorické jeskyně. Neustále se měnící představy přebíhají přes moje oči. Ztotožňuji se s malířem.

Malba bude nakreslena z intimních vzpomínek, úzce spojená s každodenním životem. Skrze malířova záda jsem tváří tvář divokému zvířeti. Cítím vzdálenost mezi mnou, který pozoruje, jak toto zvíře honí.

Pohybují se z vidění ke sledování.
Od slyšení k naslouchání.
Jsem vzdálenost mezi bytím a neznámým..."

(Min TANAKA)

Tento tanec stejně tak jako ZEN se snaží probudit intuitivní
vhled do skutečnosti, který v nás dřímá pod mraky
nevědomosti, vyplývající z přebytečné vlády rozumu.

Je tvořen v podvědomí.

V matných sférách osobní prahistorie.

Jeho zdrojem je tělo.

" Neboť aby byla mysl tvůrčí musí se navrátit ke svým
počátkům. Nesmíme prahnout po ničem jiném, než se vrátit do
nekonečna vesmíru. Být znovuzrození. Nestačí už jen zrodit se
z dělohy. Je nutné vstoupit do paměti, stvořit tak kontakt s
mrtvými. Skrze mnoha linií životů spojit se s generacemi ze
kterých mrtví pochází. Přisvojit si mrtvé, jejich smrt,
jejich životy společně s vlastním životem, abychom byli s
každým dechem více živí, s každým okamžikem plnější jak k
sobě, tak k ostatním bytostem."

(HIDŽIKATA - otec BUTÓ)

To co bylo tajemstvím stává se tvůrčí silou.

Na rozdíl od klasického tance, pohyby se rodí uvnitř těla.

Butó má původ v zemědělském prostředí, obsahuje prvek dupání,
který se odvíjí z blízkosti země s ročními období a
zemědělským cyklem, tvořící základy japonské mytologie.

Tanečníci jakoby vytahovali svou energii z půdy.

Dupání má mýtické paralely ve znovuvrácení jara do ztemnělého
světa.

Na začátku února minulého roku přijel Min Tanaka se
skupinou MAI-JUKU do Prahy a Bratislavy. V kamenných divadlech
obou hlavních měst bylo uvedeno představení S V Ě C E N Í
J Ā R Ā. Po všechny dny jsem spolu s kameramanem a zvukařem
byla přítomna divadelním zkouškám a představení. Vznikl
neobyčejný záznam Tanakovy tvůrčí dílny, který se stal
hlavním podnětem a základním plánem zamýšleného filmu.

Před šesti lety odešel Min Tanaka s dalšími sedmi tanečníky z tokijského studia. V prefektuře Jamanaši, vesničce Hokušu obklopené vysokými horami jihozápadních japonských alp zakládá farmu. Do dnešního dne se farma mohutně rozrostla na několik lánů rýžových polí, zeleniny, okolo 2.000 slepic, množství kozích chlívků a několik oslíků ...
Návrat k půdě neznamena pouze čerpání obživy, nastává nový život, který se plně odráží v Tanakově tvůrčí cestě.

..." koncentruješ se do určité představy, ale není to jen koncentrace, není to ani meditace. Je to tanec.
Vyjadřuješ to tělem.
Tohle všechno, co vlastně nemůžeš vyjádřit ..."
(Katerina-Mai-juku)

V natáčení filmu jsme pokračovali v létě 1992 na Minově farmě. V prachu zemské scény, v pozadí s kozími chlívkami, slepičárnou, v prudkém slunci, potu, za neustálého dotírání hmyzu, v soustředění, v napětí, meditaci vystupovali tanečníci v denních zkouškách, nočním představení v apokalyptických obrazech S V Ě C E N Í J A R A

Ruce paže tělo.
Svaly se vpíjejí. Slunce vypaluje. Slévá.
V prachu obnažená těla. Rozprášená mysl. Roztažená křídla.
Ruce na útěku. Kroky v krok. Útěk chodidel. Zkroucené rameno.
Horní deska takzvaný praktikábl jako poklop nad lidským pokolením. Posouvá se řvaním jeřáb. Pomalu se otáčí.
Obnažuje lidská těla.
Stočena propletena. Někomu se zvedá pára ze zad.
Pomalé probouzení. Těl a myslí. Jakoby někomu hořela záda.

Ve tmě přelétá noční můra a ještě hudba. Spíš monotónní cikády. Rozplizlé v krabicích zesilovačů. To celé ještě jednou. Skvrny hlíny. Dlouhé tyče hrají s těly. V kmitočtech obrátky. Bytost padá. Tělo se zvedá s tyčí. Podruhé ... Rozervané fyzickou silou a zemskou přitažlivostí. Ruce Krk Trup. Vše rozkmitané. Mistr jakoby vedl vítr. Vztekle ukazuje jak prásknout s tyčí. Pak si dřepá do tmy.

... pohyby stařen a starců odráží nemá zrcadla rýžových polí a taky nebe.

" Kdybych byl sochař řekl bych, že pohled na tanec Mina Tanaky mě hodně poučil o sochařství. Protože jsem spisovatel prohlašuji, že jsem se v krátkém čase dozvěděl úžasně mnoho o pohybu hmyzu, rostlin, zvířat, byl jsem uveden do vnitřního života dítěte, které začíná chodit, viděl jsem přistávat pterodaktyly a spát mrtvé."

(Norman Mailer)

" musíme nastavit všechny svoje antény, jak nejvíc to jde. Soustředění znamená zaostření. Představení musí být dobře technicky připraveno, ale hlavně jde o syrovost představy, která nastává díky tomuto stavu mysli ... pro mne je možnost a svoboda jít za sebe, alespoň na malý okamžik, pak se zase vrátit nebo nevrátit, na tom nezáleží, ale o tom to prostě je!"

(Katerina)

Na stejném místě - zemské scéně - probíhá každým rokem l e t n í t v ů r č í d í l n a Mina Tanaky. Tentokrát se na Minovu farmu sjeli mladí lidé z Evropy, Ameriky, Austrálie a Japonska. Dohromady 23 nadšenců. A samozřejmě jako pro ostatní tanečnický platí Minova slova " když žiješ a pracuješ se zemí, teprve potom získáváš energii ..."

Letní sklizeň se stala dalším typem tanečního tréninku.

..." snaží se, vlastně se pokouší zlomit naše zvyky a tímto zlomem abychom objevili nějakou novou osobní tvořivost. Nevím jestli je to opravdu možné ...oni se nás pokouší dostat na metafyzickou úroveň, nikdy jsem necítila, že by to bylo tak jasně řečeno."

(Brigita - Anglie)

Existuje něco jako stupnice na klavíru, vyprázdnění mysli, nechat vstoupit představu. Jde o to naučit se se svým tělem zacházet. To co se odehrávalo dávno, vespodu je vždy zpomalené.

Některé sekvence vypadají jakobychom záměrně natáčeli zpomaleně. Plovoucí těla, tváře, pohyby ...

snažíme se uchopit představu, které prochází tělem.

Sledovat možný zdroj pohybu. To co je neuchopitelné slovy se postupně mění v řeč obrazů.

Není žádné omezení, prostě jenom pokračuješ. Otázka co to je tanec musí být vždy otevřena

" Tančí se mnou lidi z celého světa a každý z nich je úplně jiný nejen fyzicky, ale i svou vlastní historií. Jsou to jakési dějiny těla.

Očekávám, že každý tanečník pojme téma ze sebe, ze své vlastní osobní zkušenosti.

Každý z nás stojí na konci dlouhé, předlouhé vývojové řady, která vede zpět k našemu dětství, k našim rodičům, až k naší zvířecí podstatě."

(MIN TANAKA)

Nechme se tedy dotýkat ...

plotem

slepicií

zvrásněnou kůrou stromu

srstí zvířete

řekou, ve které

mladí tanečníci

se zavázanýma očima

drží se společně za ruce

brodí se napříč dravým proudem

pomalou

každý sám

ohmatává kameny

písek

chlad řeky

vše působí nehybně.

Samotné drama je

někde hluboce uvnitř

uvnitř lidí

řeky

času

Tato cvičení znamenala pro každého jinou kvalitu poznání.

Rozmanitost a způsoby lidí, kteří sem přijeli jsme zaznamenali v celé řadě synchronních výpovědí. Samozřejmě se též objevilo i neporozumění, výsměch, zklamání nad očekávanou "exotikou"...

Mnohavrstevnost výpovědí na nejzákladnější otázky života vytvoří jednu z hlavních verbálních roviny filmu.

S Minem Tanakou a Mai-juku zůstává po každé letní dílně někdo z mladých tanečnicků. Tentokrát Denisa z Brazílie, Ula z Norska, 2 dívky a dva kluci z Japonska a dívka z Koreje.

Pokaždé se také stává, že v průběhu dalších měsíců se ještě několik mladých lidí na farmu vrátí.

Tanec je rytmem práce, života, lidské radosti, strádání i nenávisti.

Žádá oprostít se od všeho kolem, aby mysl nerozptylovala. Tělo se stává spojnicí se světem. Je vyvoláno. Obnaženo. Uchopeno.

Minův tanec čerpá nejen ze země, ale vrací se též ke starým rituálům. Tento návrat infikuje i ostatní.

" Pro mne je podstatné mít možnost ukázat podvědomí člověka, které může být víc tvůrčí než destruktivní." A to je také důvod Mina Tanaky proč tak silně lpí na tom, aby lidé na farmě žili co nejvíce pospolu. Aby byli spoutáni svojí vlastní vůlí, i když u některých nebude zcela dobrovolná (postavení, sociální problémy ...) Nepůjde mi však o vyvolání a popisování minulosti současných a budoucích tanečnicků farmy, důležitější budou zlomky životů " v přítomnosti."

Pěstuje se zelenina, chovají se slepice, králíci, kozy, pracuje se na rýžových polích. Všichni takto vstřebávají do sebe rozličné věci po celý rok. Celý život na farmě se zdá na povrchu zcela normální. Je to však jen jeho vnější podoba. Chtěla bych se dostat dál ...

Prozření. Těžká fyzická práce. Monotónní práce na poli.

Utrácení svého já. Minovy věčné změny nálad.

Vyrovňávání se ...

To vše a ještě mnohem víc patří k této komunitě. Mým záměrem je ukázat život v opravdovosti a nikoli v jeho romantické podobě.

Z toho vzniká a rodí se Tanakovo SVĚCENÍ JARA, představení silné především tím, že všechny tyto **lidské proměny a vnitřní procesy** obsahuje, stejně tak jako **proměny okolí a přírody**.

Vše se tak stává stejně podstatné a neoddělitelné.

Rýžová pole na jaře, ve kterých se pole mění ve vodní zrcadla s věčně živým nebem, prorůstají v podzimní strniště s obrazy syrové krajiny na prahu zimy, protože bez umírání nemůže být znovuzrození odevždy spojené s prohloubením a pochopením života na zemi.

V rozmezí pěti měsíců se chci vrátit na Minovu farmu a naplnit tyto řádky obrazově filosofickým sdělením, aby nezůstaly pouhým verbálním zdůvodněním jarního a podzimního natáčení v Japonsku.